

GLASBA, 4. razred

UČNA TEMA: Ljudska glasba

POTEK URE

Ljudje so si nekoč, ko še ni bilo televizije, radia ali računalnika, časkrajšali s petjem, igranjem na glasbila in plesom.

K slovenski ljudski glasbi spadajo: LJUDSKE PESMI, LJUDSKA GLASBILA IN LJUDSKI PLESI.



Ljudski glasbi pravimo tudi narodna, tradicionalna, etnična, avtohtona, pa tudi kmečka glasba.

Ljudsko glasbo izvajajo **ljudski pevci, godci in plesalci**, ki večinoma niso obiskovali glasbene šole. Ljudska glasba se širi po **ustnem izročilu**, njeni ustvarjalci niso znani.

Ljudska glasbila in zvočila so predmeti, iz katerih ljudje izvabljaajo zvoke, ki jim pomenijo glasbo. Ljudsko glasbilo lahko postane vsak predmet, doma narejen ali kupljen oz. vsako glasbilo, če nanj igrajo ljudski godci glasbo iz svojega godčevskega sporeda.

Čeprav veljamo Slovenci bolj za pevce kot za godce, se vendarle ponašamo s številnimi ljudskimi glasbili. Med njimi so mnoga žal že pozabljena, na nekatera pa igramo še danes. Tako poznamo naslednja **ljudska glasbila: glavnik, rog iz lubja, lončena piščal, trstenke, žvegla, oprekelj, drumlica, raglja...**

Ljudska glasba se skupaj z ljudskim pesništvom, prozo, plesom, ponekod tudi likovno umetnostjo, verovanjem, šegami in še čim uvršča vtako imenovano **ljudsko duhovno kulturo**.

V ljudski glasbi se prepleta več umetnosti hkrati, kar je najbolj očitno v **ljudski pesmi, kjer se prepletajo melodija, besedilo in ritem.**

Ljudska glasba se kot umetnost prenaša **z ustnim izročilom kot pradavno izročilo.**

Ljudska glasba je neločljivo povezana z **ljudstvom**. Živi zaradi ljudstva in za ljudstvo.

V ljudski glasbi se zrcalita življenje in usoda ljudstva v nekem onkretnem zgodovinskem času in okolju. **Pripoveduje o izginjajočih načinih življenja, navadah, šegah, praznovanjih, glasbilih, izraznih slogih, skratka o vsem, kar je kulturna identiteta in dediščina** nekega ljudstva.

Ob ljudskih godcih so se ljudje radi zavrteli in zaplesali različne plesе. Toso **LJUDSKI PLESI**. Plesalo se je tudi ob petju pesmi. Taki plesi so kola.



Otroška ljudska pesem je bila pri otrocih prisotna predvsem ob igri ali plesu. Otroci so peli pesmi, ki so jih prevzeli od odraslih. Včasih pa so si ob igri kakšno besedilo izmislili tudi sami. Tako so nastale pesmi, ki so opisovale igre ali pa služile kot zafrkljivke, zbadljivke, izštevanke.

1. SPOMNI SE, kako prepevajo pesmice otroci po svetu. Katera ti je bila najbolj všeč?

Maorska otroška

POVEZAVA: [Epo I Tai Tai E - YouTube](#)

Tanzanijska ljudska

POVEZAVA: [\(48\) Si ma ma ka Scola - YouTube](#)

Francosko-belgijska ljudska

POVEZAVA: [\(48\) Za vasjo \(francoska ljudska\) - YouTube](#)

[\(48\) Za vasjo - YouTube](#)

Grška ljudska

POVEZAVA: [\(48\) 41 Silva Kosec - O, lepa ti jablana - YouTube](#)

2. Glasba nas tako rekoč spremlja na vsakem koraku: na radiu, TV, glasbenih prireditvah, na cesti, v avtu, v trgovini, na praznovanju, telefonu, računalniški igrinah itd. Pogledali si bomo, **kje vse se lahko dogajajo glasbene prireditve**, ki so zaradi pandemije trenutno prepovedane.

**Kaj vidiš na slikah? Prepoznaš stavbe? Si že bil/a v kateri?
Kaj se v njih dogaja?**





- 1. Cankarjev dom**
- 2. Slovenska filharmonija**
- 3. Križanke**
- 4. Kongresni trg v Ljubljani**

Glasbene prireditve so lahko v prostorih, stavbah ali na prostem.



Na spodnjih povezavah bodi pozoren na kraj dogajanja glasbenega udejstvovanja in uživaj v poslušanju glasbenih izvajalcev.

Povezava: (3) Godalni orkester GŠ Črnomelj iz karantene - YouTube

Povezava: (3) Quarantined Saxophonists Interact Through Their Balconies - SENORITA (Vilnius, Lithuania) - YouTube

(3) Flashmob Sonoro | "My Heart Will Go On" performed live from a balcony - YouTube

Povezava: (3) Ludovico Einaudi - "Elegy for the Arctic" - Official Live (Greenpeace) - YouTube

Povezava: (3) Canut Reyes - "Amigo" Live at Kenwood House in London 2004 - YouTube

Kateri glasbena prireditev ti je bila najbolj všeč in zakaj? ODGOVOR ZAPIŠI V ZVEZEK.

FRIDAY FACE!

